

**Розділ III. КУЛЬТУРА ТА СУСПІЛЬСТВО.
КУЛЬТУРА ПРОФЕСІЙНИХ СФЕР ДІЯЛЬНОСТІ**

**Part III. CULTURE AND SOCIETY.
CULTURE OF PROFESSIONAL SPHERE OF ACTIVITY**

УДК 379.8(477:35.071.6)

ІННОВАЦІЙНИЙ ФОРМАТ КЛУБНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Копієвська Ольга Рафаїлівна – доктор культурології, професор, завідувачка кафедри арт-менеджменту та івент-технологій, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0002-4537-4888>
<https://doi.org/10.35619/ucpmk.v39i.505>
okopievska@gmail.com

Розглядається основні підходи до розуміння інноваційного формату клубної справи в Україні, викликані процесами децентралізації. Виокремлюються рушійні виміри інноваційного формату клубної справи, які є пріоритетними для культурної розбудови об'єднаних територіальних громад. Крізь призму теоретичного осмислення українського правового інструментарію, всесвітньо визнаних управлінських, мотиваційних теорій аналізуються такі виміри інноваційного формату клубної справи, як: людські ресурси, привабливі дослідницькі системи, інноваційно сприятливе середовище, фінанси та підтримка, фінансові інвестиції, розвиток інноваторства, партнерські зв'язки, захист інтелектуальної власності, вплив на культурну зайнятість, якісне і кількісне споживче зростання клубної послуги. Акцентується увага на пріоритетності прикладних культурологічних досліджень з окреслених у статті теоретичних позицій.

Ключові слова: клубна справа, інноваційний формат, культурна децентралізація, рушійні виміри клубних інновацій.

Актуальність дослідження. Процеси децентралізації, що відбуваються в Україні, актуалізували потребу в трансформації базової мережі закладів культури та, відповідно, поставили перед працівниками галузі культури, управлінськими структурами низку питань, що потребують компетентнісних відповідей і рішень, зокрема щодо перспектив роботи закладів культури, їх як управлінського, так і функціонального майбутнього. В умовах об'єднаних територіальних громад клубні заклади є основними осередками творчих ініціатив, культурно-дозвіллевих практик для місцевого населення. Методика формування спроможних цих громад передбачає розробку перспективних планів дій, серед яких клубним установам відводиться особлива роль. Саме усталені клубні традиції та інновації розглянуто як симбіотичні та стратегічно перспективні для розвитку сучасних культурних територій. А тому на часі активізація прикладних культурологічних досліджень, завданням яких є надати новим адміністративно-територіальним утворенням, працівникам клубних установ теоретично осмислені рекомендації щодо інноваційного розвитку культурних територій.

У статті клубну справу розглянуто крізь функціонал будинків культури та сільських клубів, що є основними культурно-мистецькими, дозвіллевими центрами в об'єднаних територіальних громадах. Відповідно до затвердженої Постанови Кабінету Міністрів України 2015 р. «Методика формування спроможних територіальних громад», однією з передумов набуття спроможності територіальних громад є врахуванням «історичних, географічних, соціально-економічних, природних, екологічних, етнічних, культурних особливостей розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць» [8]. Клубні заклади є найбільш дієвими установами в об'єднаних територіальних громадах, що забезпечують задоволення культурних потреб населення.

Останні дослідження та публікації. Інноваційний формат осмислення клубної справи в Україні передбачає розгляд такого поняття, як «культурна децентралізація», у теоретичному дискурсі якої доцільно розглядати діяльність закладів культури з точки зору розвитку креативних індустрій, стратегічних управлінських та організаційних перспектив їх функціонування. Саме культурна децентралізація, на думку Л. Федулової, має стати перспективним напрямом нової регіональної політики. Економічно обґрунтовуючи потенціал культурних трансформацій на місцях, вона акцентує на відсутності достатніх управлінських знань та організаційних навичок щодо перспективного планування локального культурного ринку та створення конкурентоспроможного культурного продукту [12].

До інноваційного формату клубної справи зацікавлені сторони ставляться по-різному, про що свідчать результати всеукраїнського опитування «Деякі аспекти культурних практик і культурної інфраструктури України», проведеного Всеукраїнською громадською організацією «Асоціація сприяння самоорганізації населення» 2019 р. Дослідження дало змогу констатувати пріоритетність культурних практик, клубних зокрема, серед жителів міст. Проблема доступності культурних послуг значно гостріша в населених пунктах сільського типу та малих містах, жителі яких критично оцінюють наявні можливості для творчої діяльності. Вказано на так звану вікову культурну маргіналізацію, що характеризується зниженням культурних практик для людей похилого віку [1]. Дослідження окреслює низку проблем, характерних для клубних закладів сільського типу.

Слід наголосити, що інноваційний формат функціонування клубних закладів державної або комунальної форм власності не є на сьогодні активно досліджуваним об'єктом серед українських науковців. До перспективних віднесемо розвідку Л. Осадчої, яка, осмислюючи клубну культуру в контексті розвитку міських креативних індустрій, наголошує на перспективності впровадження інноваційних практик у культурні локальні простори. Дослідниця вказує на перспективності звернення до світових практик інноваційного розвитку клубної справи, що потребують детального вивчення і впровадження в українську реальність із певними трансформаціями [7].

Важливим у контексті інноваційної трансформації клубних практик є розгляд потенціалу клубної діяльності крізь призму психологічного благополуччя особистості. М. Кременчуцька й А. Акоюн акцентують на мотиваційній перспективності клубних практик, що, на думку науковців, «посилить ефект благополуччя людини, дозволить сконцентрувати сенс свого життя, визначити цілі й задовольнити власні бажання» [6; 200].

Отже, інноваційний формат клубної справи в Україні характеризується певною строкатістю його осмислення. Перспективними є прикладні культурологічні дослідження, що дозволять теоретично осмислити стратегічні для розвитку клубних закладів питання – від дієвих управлінських, організаційних інновацій до унікальних, креативних практик, дадуть змогу забезпечити культурні потреби людини та вивести адміністративну територію на економічно привабливий культурний ринок.

Мета дослідження – виявити рушійні виміри інноваційного формату клубної справи в Україні, викликаних децентралізацією.

Виклад основного матеріалу. Функціонал будинків культури та сільських клубів в Україні характеризується досить усталеними формами управління та організації діяльності. Культурна децентралізація активізувала перед працівниками клубних закладів потребу в перегляді стратегії, економічної доцільності та перспективності їх роботи. Усе це забезпечується завдяки впровадженню у функціонал клубного закладу інноваційних форм роботи. Для розкриття теми маємо окреслити зміст поняття «інноваційні форми».

Поняття «інноваційний формат» розглядаємо крізь розуміння інновації як стилю життя у XXI ст., яку представили й осмислили Н. Кива й І. Чужинова. Інновації дослідниці розглядають крізь призму економічної успішності організацій, підприємств як важливий фактор у бізнес-розбудові локальної структури та суспільно-економічного розвитку країни загалом. Саме інноваціям належить головна роль у позитивних змінах і характерні вони можуть бути для різних сфер буття людини, країни тощо. Інновації є пріоритетними в процесах імплементації нових знань, набутті спеціальних компетентностей як для особистісного, так і колективного зростання. Н. Кива й І. Чужинова, на прикладі інноваційного табло ЄС, виокремлюють десять рушійних вимірів інновацій: людські ресурси, привабливі дослідницькі системи, інноваційно сприятливе середовище, фінанси та підтримка, фінансові інвестиції, інноватори, зв'язки, інтелектуальна власність, вплив на зайнятість, продажі [4].

Указаний вище підхід розглянемо крізь призму розробки та впровадження клубних інновацій, заснованих та всесвітньо визнаних управлінських, мотиваційних теоріях.

Людські ресурси є одним із головних рушійних вимірів трансформації клубної справи. Під поняттям «людські ресурси» маємо на увазі всіх стейкхолдерів клубної діяльності. До таких відносимо: споживачів клубної послуги, працівників культури, професійних творчих працівників, майстрів традиційного народного мистецтва, управлінців, ініціативні групи, інвесторів, благодійників тощо. У контексті розвитку людського ресурсу слід наголосити на теорії креативного класу американського економіста Р. Флоріда. Учений акцентує на значенні цінностей, їх глобальній зміні в розвитку креативного класу, виділяючи при цьому такі основні три блоки: *індивідуальність*, креативна самовираженість як засіб переміщення креативних ідентичностей; *меритократія* як «влада гідних», тих, хто здатен працювати в умовах сучасних викликів професійно, віддано й на перспективу; *різноманіття та відкритість*, які представники креативного класу розглядають як ціннісну першооснову, як можливість бути почутим і зрозумілим, не залежно від соціального стану, національності, віку тощо [13; 70-75].

Отже, людські ресурси, задіяні в інноваційних трансформаціях клубного закладу, визначаються: креативним підходом до розуміння справи; пріоритетністю індивідуального вираження клубної практики, її інноваційністю; управлінським розумінням пріоритетності культури в розвитку територій; підтримкою і розвитком різноманітних клубних форм; партнерською відкритістю на всіх рівнях культурного діалогу.

Привабливі дослідницькі системи. Дослідницький вимір є досить потужним інструментом у культурній децентралізації, перспективність якого представники об'єднаних територіальних громад недооцінили. Доволі позитивним є світовий досвід науково-практичного партнерства між усіма зацікавленими суб'єктами культурних трансформацій. Привабливою дослідницькою пропозицією, яку запропонував Український культурний фонд, є грантова програма «Дослідження. Освіта. Резиденції. Стипендії», зокрема лот 1 «Дослідження у сфері культури», які здійснюють як на індивідуальному рівні, так і на рівнях національної та міжнародної співпраці [10].

До привабливих дослідницьких систем слід віднести партнерські відносини з Українським центром культурних досліджень (підвідомча установа Міністерства культури та інформаційної політики України) [11]. Інститутом культурології Національної академії мистецтв України [3], профільними ЗВО, які у своєму науковому потенціалі відкриті до спільних проектів та ініціатив.

Для першочергових кроків щодо активного використання привабливих дослідницьких систем достатньо встановити партнерські відносини з провідними українськими, а на перспективу й світовими інституціями, основна місія яких полягає в здійсненні наукових досліджень у сфері культури.

Інноваційно сприятливе середовище – простір, що інтегрує в собі всі визначені попередньо виміри. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 р., яку схвалив 2019 р. Кабінет Міністрів України, характеризує сучасний стан інноваційної діяльності як «наслідок відсутності стратегічного бачення та послідовної державної політики щодо переведення України на інноваційний шлях розвитку, формування національної інноваційної екосистеми ...» [9].

Серед першочергових проблем, що потрібно розв'язати, є здійснення низки програмних заходів. Зокрема, пріоритетне місце належить підвищенню рівня спроможності, що реалізується як шляхом культурно-просвітницької діяльності, підвищення інноваційної культури, так і через освітню діяльність, спрямовану на забезпечення успішної кар'єри молоді, започаткування власної справи тощо. Стратегією передбачено: збільшення наукових досліджень для інноваційного розвитку; створення в межах населених пунктів місць, призначених передусім для розгортання інтелектуальної, творчої діяльності, раціоналізаторського руху, розвитку креативних індустрій (зокрема виділення територій, створення на них відповідної інфраструктури, надання інформаційно-аналітичного та методичного забезпечення розвитку інноваційної культури) [9].

Отже, клубні заклади у своєму потенціалі можуть стати освітньою платформою для реалізації української інноваційної стратегії і тим самим створити власне сприятливе інноваційне середовище.

Практика формування інноваційно сприятливого середовища в клубному закладі потребує сучасних знань і рішучих управлінських рішень, які дадуть змогу суттєво змінити ракурс як функціонування установи, так і послуг, які вони пропонують споживачам. Одним із головним показників інноваційно сприятливого середовища є конкурентоспроможність клубних практик, що нині потребує якісного компетентісного підходу й аргументації. Актуальною є участь клубних установ у грантових (проектних) пропозиціях, що сприяють набуттю спеціальних знань, умінь і можливостей для розвитку закладу культури. Такі кроки дають змогу залучити додаткову фінансову підтримку й інвестиції на різні види клубної діяльності – від поліпшення матеріально-технічної бази до економічно привабливої клубної послуги.

Перспективним для створення інноваційно сприятливого середовища клубного закладу є його активна співпраця з представниками бізнесу. Світова практика партнерських відносин бізнесу й культури має позитивні наслідки для розвитку. У такому контексті заслуговує на увагу теорія невидимих бар'єрів, авторами якої А. Гогац, Р. Мондехар. Дослідуючи взаємозалежність бізнесу та креативу, науковці акцентують на важливості практики подолання невидимих бар'єрів, що, на думку експертів, посилює як особистісну, так і професійну інноваційність [2]. Створення сприятливого інноваційного середовища в клубному закладі залежить від креативних, нестандартних ініціатив усіх зацікавлених сторін, так званих інноваторів.

Інноваторів переважно розглядають як центральні фігури в суспільних трансформаціях. Характерними рисами інноваторства є: сміливість, розумна ризикованість, креативне, асоціативне мислення, професійна допитливість і спостережливість, експериментаторство, раціональна комунікабельність та ін. Інноватори здатні на кардинальні зміни та професійні ризики, трансформацію бізнес-моделей, продуктів, процесів у досягненні поставлених цілей. Однією з визначальних рис

інноватора є дослідницька риса, що дає змогу підходити до справи з позиції спроб, помилок та відкриття. Інноватори вміють переконувати, що, своєю чергою, формують професійне коло однодумців.

Більшості клубних працівників властиві риси інноваторства та креативності, але їх вираження і застосування суттєво відрізняється від бізнес-практик. Для створення сприятливого інноваційного середовища працівники культури та керівники закладів культури клубного типу мають набути бізнес-компетентності, що дасть змогу раціонально використовувати як індивідуальний, так і колективний інноваційний потенціал. Для цього важливо осмислити класичні світові інноваційні, креативні та мотиваційні бізнес-практики Д. Харді, Е. де Боно, О. Клеона, Р. Флорида, Т. Амабіліс, Ч. Лендрі та ін. Набуття відповідних управлінських, мотиваційних знань дасть змогу розробити дієві маркетингові стратегії розвитку клубного закладу, запровадити інноваційні підходи до функціонування культурної установи.

Актуальною інновацією для трансформації клубного закладу є встановлення партнерських професійних зв'язків, так званий нетворкінг. Побудова довірчих професійних відносин є досить потужним і дієвим інструментом для розвитку закладу культури. Головна мета нетворкінгу полягає в можливості заявити про себе й дізнатися про здобутки інших. Нетворкінг забезпечує: професійне спілкування та розвиток, обмін досвідом і практиками, доступність до експертного середовища, потенційне партнерство, залучення інвестицій, мотиваційний ефект тощо.

Д. Харді, розкриваючи теорію накопичувального ефекту, наголошує на важливості встановлення професійних зв'язків, зазначаючи при цьому на чіткому розумінні основної мотивації. Він пропонує поставити собі запитання: *навіщо?* Відповідь на запитання дозволить сформулювати ціль і відповідно концентруватися на її досягненні. Чітке, переконливе розуміння *навіщо* дає змогу бути на крок попереду [14; 103-104]. Встановлення професійних зв'язків є досить дієвим інноваційним інструментом. Практика створення професійних громадянських ініціатив свідчить про невпинний якісний процес розвитку та перспектив. Яскравим прикладом серед представників базової мережі закладів культури в Україні є діяльність Української бібліотечної асоціації, що є центром інновацій, професійного креативу для розвитку бібліотечної послуги. Клубні працівники в Україні потребують подібних професійних зв'язків, що дозволить забезпечити інноваційний розвиток клубної справи.

Інтелектуальна власність. Стаття 54 Конституції України гарантує громадянам свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності [5]. Значення інтелектуальної власності у сфері культури, клубної справи зокрема є питанням, що потребує активної уваги виробників культурних практик. Набуття практики юридичного супроводу інтелектуальної власності працівниками культури не є поширеною практикою. Дієвим кроком є набуття знань позитивної практики захисту творів інтелектуальної власності, а також умотивованої впевненості працівників культури, авторів унікальних культурних практик (проектів, івентів) у важливості юридичного визнання його креативної творчості. В Україні необхідно вдосконалити стимулятивні механізми захисту інтелектуальної власності серед виробників унікальних культурних практик, що дасть змогу уникнути недобросовісної конкуренції, вивести авторський культурний продукт як на локальний, так і на глобальний ринок, встановити правові відносини щодо його популяризації та просування.

Авторські, унікальні творчі пропозиції – важливий елемент, що *впливає на зайнятість та продажі* культурного продукту. Створення брендового культурного продукту (послуги) сприяє активному залученню населення до процесу вироблення, просуванню та популяризації локального культурного простору.

В Україні наявні яскраві приклади зайнятості населення в продажі унікального культурного продукту, який дає змогу залучити туристичні потоки й тим самим активізувати економічне зростання. Одним із таких прикладів, що потребує детального вивчення клубними працівниками, є традиційне карнавальне дійство – Вашківецька Переберія, до якої долучилися населені пункти Буковини. Вашківецька Переберія сьогодні – це унікальний культурний бренд із позитивним образом. Трансформація Вашківецької Переберії дала можливість створити сприятливе інноваційне культурне середовище як для мешканців, так і для гостей міста. Вашківецька Переберія нині є торговою маркою, за яку сплачують і яка викликає незабутні емоції. Учасники дійства, його організатори є інноваторами, здатними забезпечити перспективне майбутнє для розвитку адміністративно-територіальної одиниці.

Отже, інноваційний формат клубної справи в Україні потребує перегляду рушійних вимірів, які дозволять створити сприятливе середовище для розвитку її культурного сектору, клубного зокрема. Актуальним є набуття спеціальних знань з інноваційного розвитку та перспективного потенціалу всіх стейкхолдерів, задіяних у розбудові конкурентоспроможного культурного простору.

Інноваційний формат розвитку клубної справи передбачає надання всім соціально-віковим категоріям якісних культурних послуг, задоволення запитів ринку, наявність культуротворчої новизни, соціальної та

економічної прибутковості. Визначальним результатом інноваційного формату клубної справи має стати вироблення власного культурного бренду, який забезпечить продаж авторського культурного продукту, відповідно й зайнятість населення.

Список використаної літератури

1. Богдан О. Деякі аспекти культурних практик і культурної інфраструктури України: результати Всеукраїнського опитування (за даними Київського міжнародного інституту соціології). Одеса : ВГО «Асоціація сприяння самоорганізації населення», 2019. 75 с. URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/503/1.pdf> (дата звернення: 18.01.2022).
2. Гогац А., Мондехар Р. Бизнес+креатив: Преодолеть невидимые барьеры / пер. с англ. С.С. Гуринович. Минск : Гревцов Паблишер, 2007. 344 с.
3. Інститут культурології Національної академії мистецтв України : офіційний сайт. URL : <https://icr.org.ua/> (дата звернення: 18.01.2022).
4. Кива Н., Чужинова І. Інновація як стиль життя у XXI столітті / Український культурний фонд. 2019. URL : <https://uaculture.org/texts/innovacziya-yak-styl-zhyttya-u-hhi-stolitti/> (дата звернення: 18.01.2022).
5. Конституція України. Верховна Рада України; Конституція України, Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 18.01.2022).
6. Кременчуцька М. К., Акопян А. Б. Сучасна розважальна клубна культура і психологічне благополуччя особистості. *Пізнавальний та перетворювальний потенціал історичної психології як науки* : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Одеса, 2 лют. – 2 берез., 2017). Одеса : Одесь. нац. ун-т, 2017. С. 199–200.
7. Осадча Л. В. Клубна культура в контексті міських креативних індустрій. *Культурологічний альманах*. 2016. Вип. 3. С. 24–27. URL : <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/18583/almanach.pdf?sequence=1&isAllowed=y%20-%20page=24> (дата звернення: 18.01.2022).
8. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад / Постанова Кабінету Міністрів України; Методика. Форма типового документа. Паспорт; від 08.04.2015 № 214. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 18.01.2022).
9. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 р. / Кабінет Міністрів України. Розпорядження від 10 лип., 2019 р. № 526-р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npras/proshvalennya-strategiyi-rozvitku-sferi-innovacijnoyi-diyalnosti-na-period-do-2030-roku> (дата звернення: 18.01.2022).
10. Програма «Дослідження. Освіта. Резиденції. Стипендії» / Український культурний фонд. URL : https://ucf.in.ua/m_programs/6193b4908d130c1f361288b3 (дата звернення: 18.01.2022).
11. Український центр культурних досліджень : офіційний сайт. URL : <https://uccs.org.ua/pro-nas/> (дата звернення: 18.01.2022).
12. Федулова Л. І. Культурна децентралізація як складова нової регіональної політики. Регіональна політика : історія, політико-правові засади, урбаністика, просторове планування, архітектура : зб. наук. праць : у 2 ч. / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; редкол. : П. М. Куліков (голова) [та ін.]. Київ ; Тернопіль : Бескиди, 2019. Вип. 5, ч. 1 : П'ята між нар. наук.-практ. конф., Київ, 22 листоп., 2019 р. С. 110–114.
13. Флорида Р. Номо creatives. Як новий клас завойовує світ / пер. з англ. М. Яковлев. Київ : Наш формат, 2018. 432 с.
14. Харди Д. Накопительный эффект: от поступка к привычке, от привычки – к выдающимся результатам / пер. с англ. М. Кондрашовой. Київ : Форс Україна, 2021. 224 с.

References

1. Bogdan, O. (2019). Some Aspects of Cultural Practices and Cultural Infrastructure of Ukraine: National Survey Results (Data from Kyiv International Institute of Sociology). Odesa: VHO «Asotsiatsiya spryannya samoorhanizatsiyi naseleння». URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/503/1.pdf> [in Ukrainian].
2. Gogatz A.; Mondejar, R. (2007). Business Creativity: Breaking the Invisible Barriers. Minsk: Grevtsov Publisher [in Russian].
3. Institute for Cultural Research of the National Academy of Arts of Ukraine. URL: <https://icr.org.ua/> [in Ukrainian].
4. Kyva N.; Chuzhynova I. (2019). The innovation as the lifestyle in the XXI century // Ukrayins'kyi kul'turnyy fond. URL: <https://uaculture.org/texts/innovacziya-yak-styl-zhyttya-u-hhi-stolitti/> [in Ukrainian].
5. Constitution of Ukraine. Verkhovna Rada Ukrainy; Konstytutsiya Ukrainy, Konstytutsiya, Zakon vid 28.06.1996 № 254k/96-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
6. Kremenchuts'ka M.K., Akopyan A.B. (2017). The modern entertaining club culture and the psychological welfare of the individual // Piznaval'nyy ta peretvoryval'nyy potentsial istorychnoyi psykhohohiyi yak nauky : mater. IV Mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf. Odesa : Odes'kyi nats. un-t, 199–200 [in Ukrainian].
7. Osadcha, L.V. (2016). The club culture in the context of urban creative industries. *Kul'turolohichnyy al'manakh*. 3. 24–27. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/18583/almanach.pdf?sequence=1&isAllowed=y%20-%20page=24> [in Ukrainian].
8. On approval of the Methodology for the affluent territorial communities formation. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny; Metodyka. Forma typovoho dokumenta. Pasport; vid 08.04.2015 № 214. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

9. On approval of the Strategy for the development of innovation for the period up to 2030 / Kabinet Ministriv Ukrainy. Rozporyadzhennya vid 10 lypnya 2019 r. № 526-r. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-sferi-innovacijnoyi-diyalnosti-na-period-do-2030-roku> [in Ukrainian].

10. The program «Research. Education. Residences. Scholarships». *Ukrayins'kyi kul'turnyy fond*. URL: https://ucf.in.ua/m_programs/6193b4908d130c1f361288b3 [in Ukrainian].

11. Ukrainian Center for Cultural Research. URL: <https://uccs.org.ua/pro-nas/> [in Ukrainian].

12. Fedulova L.I. (2019). The cultural decentralization in scope of the new regional policy component. *Rehional'na polityka : istoriya, polityko-pravovi zasady, urbanistyka, prostorove planuvannya, arkhitektura : zb. nauk. prats' : v 2 ch.* Kyiv ; Ternopil' : Beskydy. Vyp. 5. Ch. 1. 110–114 [in Ukrainian].

13. Floryda R. (2018). *Homo creatives: How the new class is conquering the world.* Kyiv: Nash formyt [in Ukrainian].

14. Hardy Darren (2021). *The Compound Effect: Jumpstart Your Income, Your Life, Your Success.* Kyiv: Fors Ukraina [in Ukrainian].

THE INNOVATIVE FORMAT OF THE CLUB ACTIVITY IN UKRAINE: CHALLENGES OF THE DECENTRALISATION

Kopiiivska Olha – D.Sc. in Cultural Studies, Professor, the Head of the Department of Art Management and Event Technologies, National Academy of Culture and Arts Management, Kyiv.

The article is devoted to the analysis of the main dimensions of the innovative format of club activity in Ukraine, caused by the decentralisation. The main dimensions of the innovative format of the club business, dealt with the cultural development of the united territorial communities. Considering the theoretical understanding of Ukrainian legal instruments, world management, motivational theories and positive club practices, the author analyses the priority dimensions such human resources development; attractive research systems; formation of an innovation-friendly environment in the club institution; the development of both individual and collective innovation; the professional partnerships; active implementation of the intellectual property protection; the introduction of effective tools for cultural employment, qualitative and quantitative consumer growth of club services. The priority of the applied cultural studies from the point of the theoretical highlighted positions is focused on.

Key words: club business, innovation format, cultural decentralisation, main dimensions of club innovations.

UDC 379.8(477:35.071.6)

THE INNOVATIVE FORMAT OF THE CLUB ACTIVITY IN UKRAINE: CHALLENGES OF THE DECENTRALISATION

Kopiiivska Olha – D.Sc. in Cultural Studies, Professor, the Head of the Department of Art Management and Event Technologies, National Academy of Culture and Arts Management, Kyiv.

The purpose of the research is to analyse the main dimensions of the innovative format of club activity in Ukraine, caused by the decentralisation.

Research Methodology. To define the key concept of «innovation format» the author has systematised the sources, dealt with the topic. The method of analysis allowed us to study the theoretical approaches to understanding the term «innovation». The review of the recent researches and publications help to highlight the theoretical perspectives and their thematic interdisciplinary links. The method of logical analysis allowed us to form the main dimensions of the innovative format of the club business and to classify them by priority.

Results. The defined and revealed main dimensions of the innovative format of the club business are a priority for the cultural development of the united territorial communities. The priority dimensions are human resources development; attractive research systems; formation of an innovation-friendly environment in the club institution, which will attract financial support and investment; the development of both individual and collective innovation; the professional partnerships; active implementation of the intellectual property protection; the introduction of effective tools for cultural employment, qualitative and quantitative consumer growth of club services.

Novelty. The main approaches to understanding the innovative format of club business in Ukraine, caused by decentralisation processes are analysed, for the first time, through the prism of theoretical understanding of Ukrainian legal instruments, world management, motivational theories and positive club practices.

Practical significance. The highlighted theoretical positions can serve as a basis for further scientific theories and concepts, dealt with the innovative transformation of the club business in Ukraine. The generalisations and conclusions will be useful for cultural workers, representatives of the united territorial communities in the development of the competitive cultural space.

Key words: club activity, innovation format, cultural decentralization, driving dimensions of club innovations.

Надійшла до редакції 18.01.2022 р.